

LEGE

pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare
și promovare a proiectelor actelor normative)

nr. 49 din 21.03.2024

Monitorul Oficial nr.138-140/207 din 05.04.2024

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – La articolul 1 alineatul (1) din [Legea nr.173/1994](#) privind modul de publicare și intrare în vigoare a actelor oficiale (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.183–185, art.653), cu modificările ulterioare, textul „în limba română cu traducere în limba rusă și în alte limbi, conform legislației” se substituie cu textul: „în limba română. Traducerea în limba rusă a actelor normative se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova concomitent cu publicarea actelor normative în limba română.”

Art.II. – La articolul 11 din [Legea nr.548/1995](#) cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297–300, art.544), cu modificările ulterioare, alineatul (3²) se abrogă.

Art.III. – La articolul 22 din [Legea nr.192/1998](#) privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.117–126 BIS), cu modificările ulterioare, alineatul (4) se abrogă.

Art.IV. – La articolul 8 din [Legea nr.382/2001](#) cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.107, art.819), cu modificările ulterioare, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pe teritoriile în care persoanele aparținând unei minorități naționale constituie o parte considerabilă din populație, actele autorităților administrației publice locale se publică în limba română și, după caz, în limba minorității respective.”

Art.V. – În cuprinsul [Legii nr.235/2006](#) cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126–130, art.627), cu modificările ulterioare, cuvintele „notă informativă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „notă de fundamentare” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art.VI. – Articolul 7 din [Legea nr.239/2008](#) privind transparența în procesul decizional (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.215–217, art.798), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Informația relevantă privind procesul de elaborare și adoptare a deciziilor se plasează pe pagina web oficială a autorității publice și, după caz, pe alte platforme electronice.”

Art.VII. – În cuprinsul [Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr.223–230, art.519), cu modificările ulterioare, cuvintele

„notă informativă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „notă de fundamentare” la forma gramaticală corespunzătoare.

Art.VIII. – [Legea integrității nr.82/2017](#) (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.229–243, art.360), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 22 alineatul (1), cuvintele „și extrabugetare” se exclud.

2. Articolul 28:

la alineatul (2):

litera a) se completează cu cuvintele „și documentelor de planificare”;

alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) actelor prin care se aprobă conceptele sistemelor informaționale.”

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție concomitent cu efectuarea expertizei juridice a proiectului actului normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor actelor normative se aplică prevederile [Legii nr.100/2017](#) cu privire la actele normative.”

alineatele (6) și (7) se abrogă.

Art.IX. – [Legea nr.100/2017](#) cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.7–17, art.34), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii:

cuvintele „legislația Uniunii Europene”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „legislația UE” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „notă informativă”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „notă de fundamentare” la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1 alineatul (2), cuvintele „și nici actelor care nu conțin norme de drept” se exclud.

3. La articolul 2:

după noțiunea „act normativ” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*act normativ cu relevanță UE* – act normativ care are ca scop transpunerea în ordinea juridică internă a actelor juridice europene sau care urmărește crearea cadrului juridic național necesar pentru implementarea legislației Uniunii Europene (în continuare – *legislația UE*);”

noțiunea „autor al proiectului actului normativ” se completează cu textul „, precum și subiectul împuternicit să aprobe sau să emită actul normativ, potrivit domeniilor de competență”;

noțiunea „analiza ex ante” se exclude;

noțiunea „analiza impactului de reglementare” va avea următorul cuprins:

„*analiza impactului de reglementare* – proces prin care se determină necesitatea adoptării, aprobării sau emiterii actului normativ și se identifică cea mai eficientă soluție, în baza analizei problemelor, pentru stabilirea obiectivelor, identificarea soluțiilor alternative și evaluarea costurilor și beneficiilor, conform metodologiei aprobate de Guvern;”

la noțiunea „Registrul de stat al actelor juridice”, cuvintele „se înregistrează” se substituie cu cuvintele „se publică”;

noțiunea „sigla „UE”” va avea următorul cuprins:

„*sigla „UE”* – siglă cu care se marchează proiectele actelor normative, precum și actele normative în vigoare cu relevanță UE, și care se aplică de autorul proiectului;”

4. La articolul 3 alineatul (3), textul „, precum și legislației Uniunii Europene” se exclude, iar în final se completează cu următorul enunț: „Soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să fie în concordanță cu legislația UE din domeniul respectiv și să asigure compatibilitatea cu aceasta.”

5. Articolul 14 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 14.** Hotărârea Guvernului

(1) Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.

(2) Hotărârea Guvernului cu caracter normativ poate conține, după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, standarde.”

6. Articolul 16 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Drept temei pentru emiterea sau aprobarea actelor normative cu sigla UE pot servi [Legea nr.112/2014](#) pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, precum și Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, din care derivă obligația de armonizare. În acest caz, actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome se vor limita la cadrul juridic necesar pentru implementarea legislației UE.”

7. Articolul 20:

la alineatul (1), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) publicarea anunțului privind inițierea elaborării proiectului actului normativ, a rezultatelor activității de documentare, dacă o astfel de activitate a fost desfășurată în prealabil, și, după caz, a notei de fundamentare;”

articolul se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Procedura de elaborare și promovare a inițiativelor legislative ale deputaților în Parlament este reglementată de Regulamentul Parlamentului, adoptat prin [Legea nr.797/1996](#).”

8. Articolul 21 alineatul (1):

se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) înregistrarea proiectului actului normativ și atribuirea numărului unic, pentru actele normative care urmează a fi aprobate de Guvern sau care constituie inițiativă legislativă a Guvernului;”

literele e) și f) vor avea următorul cuprins:

„e) consultarea publică, avizarea și efectuarea expertizei de compatibilitate a proiectului actului normativ cu legislația UE;

f) întocmirea sintezei, cu inserarea obiecțiilor, propunerilor și recomandărilor recepționate în cadrul avizării și consultării publice;”

alineatul se completează cu literele f¹) și f²) cu următorul cuprins:

„f¹) efectuarea expertizei anticorupție și a expertizei juridice;

f²) completarea sintezei cu constatările și concluziile expertizelor;”.

9. Articolul 22:

la alineatul (3), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) rezultatele activității de documentare, după caz;”

la alineatul (4), după cuvintele „Proiectele actelor normative” se introduce textul „, însoțite de notele de fundamentare,”.

10. La articolul 24 alineatul (4), cuvintele „și ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare” se exclud, iar cuvintele „instituțiile respective” se substituie cu cuvintele „instituția respectivă”.

11. În capitolul III, secțiunea a 3-a se abrogă.

12. Legea se completează cu articolul 27¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 27¹. Activitatea de documentare

(1) Elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea acestora, de o activitate de documentare ce constă în analiza realităților economico-sociale supuse reglementării, a istoricului legislației din domeniul respectiv, precum și a reglementărilor similare din legislația altor state, în special a statelor membre ale Uniunii Europene.

(2) În activitatea de documentare, pentru fundamentarea proiectului actului normativ se analizează impactul de reglementare și se examinează jurisprudența Curții Constituționale în domeniul respectiv, a Curții Europene a Drepturilor Omului și cea a Curții de Justiție a Uniunii Europene, practica instanțelor judecătorești în aplicarea actelor normative respective, instrumentele juridice internaționale, precum și doctrina juridică în domeniu.

(3) Analiza impactului de reglementare nu se efectuează pentru:

a) proiectele documentelor de politici și de planificare;

b) proiectele privind încheierea, suspendarea, denunțarea sau stingerea tratatelor internaționale;
c) proiectele privind aprobarea bugetului de stat, a bugetului asigurărilor sociale de stat, a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și proiectele de modificare a acestora, precum și pentru rapoartele privind executarea acestor bugete.

(4) Rezultatele activității de documentare și referirile la sursele de informații sunt incluse în nota de fundamentare la proiectul actului normativ.

(5) În cazul proiectelor actelor normative care constituie inițiativă legislativă a Președintelui Republicii Moldova, a deputaților în Parlament, a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, precum și în cazul proiectelor actelor normative elaborate de autoritățile administrației publice locale, nota de fundamentare conține informații privind efectele soluțiilor propuse asupra societății, economiei și bugetului public național sau, după caz, bugetului public local.”

13. La articolul 28 alineatul (2), textul „, al studiilor de cercetare, precum și în baza analizei ex ante” se substituie cu cuvintele „și al rezultatelor activității de documentare”.

14. La articolul 29 alineatul (1), cuvintele „studiului de cercetare” se substituie cu cuvintele „rezultatelor activității de documentare”.

15. La articolul 30:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota de fundamentare, conform modelului prevăzut în anexa nr.1, care cuprinde următoarele compartimente:

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;

c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;

d) analiza impactului de reglementare;

e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;

f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;

g) concluziile expertizelor;

h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;

i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.

(2) Compartimentele prevăzute la alin.(1) lit.d)–g) se includ în nota de fundamentare doar dacă, la elaborarea proiectului actului normativ, au fost realizate etapele corespunzătoare.”

articolul se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Notele de fundamentare la proiectele legilor bugetare anuale și la proiectele de modificare a acestora se întocmesc în conformitate cu prevederile [Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014](#).

(2²) Notele de fundamentare la proiectele actelor normative ce vizează activitatea de întreprinzător pot fi întocmite anterior elaborării proiectului actului normativ.”

la alineatul (3), după cuvintele „în urma avizării” se introduce textul „, consultării publice”.

16. Articolul 31 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 31.** Proiectele actelor normative care vizează armonizarea legislației naționale cu legislația UE

(1) Procedura, condițiile și etapele procesului de transpunere a legislației UE în legislația națională se stabilesc de Guvern.

(2) Actele normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE” și conțin clauza de armonizare conform modelului aprobat de Guvern.

(3) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, analiza impactului de reglementare se elaborează în formă simplificată, în conformitate cu metodologia aprobată de Guvern.

(4) Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, autorul proiectului întocmește tabelul de concordanță. Modelul tabelului de concordanță și procedura de întocmire a acestuia se aprobă de Guvern.

(5) Proiectele actelor normative cu relevanță UE se supun obligatoriu expertizei de compatibilitate

cu legislația UE, care se efectuează în conformitate cu prevederile art.35.”

17. La articolul 32:

alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:

„(1) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și, după caz, de alte acte, se transmite spre avizare autorităților publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, în funcție de obiectul de reglementare.

(2) Proiectele actelor normative care vizează domeniile de competență ale autorităților publice autonome se transmit obligatoriu acestora spre avizare.”

articolul se completează cu alineatele (2²) și (5¹) cu următorul cuprins:

„(2²) Proiectele actelor normative cu impact financiar asupra bugetelor se avizează obligatoriu de către Ministerul Finanțelor, iar proiectele ce reglementează activitatea de întreprinzător și notele de fundamentare la acestea se avizează de către grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.”

„(5¹) În avizele la proiectul actului normativ, autoritățile publice își expun opinia în privința soluțiilor juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct. Reprezentanții societății civile prezintă recomandări cu privire la proiectul actului normativ. Avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.”

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) În urma avizării și consultării publice, autorul proiectului actului normativ întocmește sinteza, care include obiecțiile și propunerile autorităților publice și recomandările reprezentanților societății civile, conform unuia dintre modelele prevăzute în anexa nr.2.”

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În urma avizării și consultării publice repetate, autorul proiectului actului normativ completează sinteza cu o rubrică nouă, în modul prevăzut la alin.(6).”

18. Articolul 33 se abrogă.

19. Articolele 34–36 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 34.** Expertiza proiectului actului normativ

(1) Autorul proiectului actului normativ asigură prezentarea acestuia către autoritățile publice responsabile pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE, a expertizei anticorupție și a expertizei juridice, în funcție de tipul raporturilor sociale reglementate.

(2) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE se efectuează concomitent cu avizarea proiectului actului normativ.

(3) Expertiza anticorupție și expertiza juridică se efectuează la etapa finală, după definitivarea proiectului actului normativ potrivit avizelor, expertizei de compatibilitate cu legislația UE și rezultatelor consultărilor publice.

(4) Concluziile expertizelor se includ în nota de fundamentare la proiectul actului normativ.

(5) În urma efectuării expertizelor, autorul ajustează proiectul actului normativ și completează sinteza cu constatările și concluziile expertizelor. Neacceptarea constatărilor și concluziilor expertizelor trebuie motivată în sinteză.

(6) Dacă, în urma efectuării expertizelor, mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ este modificat, acesta este remis repetat spre avizare, expertizare și consultare publică.

Articolul 35. Expertiza de compatibilitate cu legislația UE

(1) Expertiza de compatibilitate cu legislația UE este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE și pentru proiectele de modificare a actelor normative cu relevanță UE, inclusiv pentru cele ale autorităților administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților publice autonome.

(2) Proiectul actului normativ cu relevanță UE se expediază Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE.

(3) Expertiza de compatibilitate se efectuează conform metodologiei aprobate de Centrul de

Armonizare a Legislației.

(4) Proiectele actelor normative cu relevanță UE care constituie inițiativă legislativă a Președintelui Republicii Moldova, a deputaților în Parlament și a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia se transmit Guvernului pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE, după înregistrarea lor în Parlament.

Articolul 36. Expertiza anticorupție

(1) Expertiza anticorupție se efectuează în scopul identificării în proiectul actului normativ a factorilor generatori ai riscurilor de corupție, precum și în scopul formulării recomandărilor în vederea înlăturării acestor factori.

(2) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și de sinteză, se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.

(3) Expertiza anticorupție este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative și se efectuează conform metodologiei aprobate de Centrul Național Anticorupție.

(4) Expertiza anticorupție pentru proiectele actelor normative care constituie inițiativă legislativă a Președintelui Republicii Moldova, a deputaților în Parlament și a Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia se efectuează după înregistrarea lor în Parlament.

(5) Expertiza anticorupție a proiectelor actelor normative prevăzute la art.6 lit.e)–h) se efectuează de către autorii proiectelor în conformitate cu metodologia de efectuare a expertizei anticorupție aprobată de Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor care conțin reglementări ce vizează domeniile vulnerabile la corupție, Centrul Național Anticorupție poate acorda, la solicitare, suport metodologic autorului proiectului la efectuarea expertizei anticorupție.

(6) Centrul Național Anticorupție poate antrena în efectuarea expertizei anticorupție specialiști din afara instituției, iar autoritățile publice pot acorda asistență Centrului Național Anticorupție la efectuarea expertizei anticorupție în limitele competențelor acestora.”

20. Articolul 37:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare, de sinteză și, după caz, de tabelul de concordanță, se expediază Ministerului Justiției.”

la alineatul (2), textul „a)–d)” se substituie cu textul „a)–f)”;

alineatul (3) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) oportunitatea soluțiilor propuse, în cazul în care obiectul de reglementare al proiectului actului normativ vizează domeniile de competență ale Ministerului Justiției;”

alineatul (4) se abrogă;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Prin derogare de la alin.(1), actele normative emise de Banca Națională a Moldovei și Comisia Națională a Pieței Financiare nu se supun expertizei juridice, iar proiectele actelor normative prevăzute la art.6 lit.e) și f) se expediază Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice dacă acestea:

a) vizează drepturile și libertățile garantate prin [Constituția Republicii Moldova](#) și reglementează mecanismul organizațional-juridic de realizare a lor;

b) poartă caracter interdepartamental, fiind executorii pentru alte autorități publice, precum și pentru întreprinderile, instituțiile și organizațiile care nu sunt subordonate autorităților publice care le-au elaborat sau emis.”

alineatul (7) se abrogă.

21. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 38.** Termenele de întocmire a avizelor, de formulare a recomandărilor și de efectuare a expertizelor

(1) Termenul general pentru avizarea și expertizarea proiectului actului normativ este de 10 zile lucrătoare. Termenul pentru formularea recomandărilor este de cel puțin 10 zile lucrătoare, dar nu va depăși termenul indicat de autorul proiectului actului normativ.

(2) Proiectul actului normativ elaborat de deputații în Parlament se avizează, se consultă public și

se expertizează în termenele stabilite în conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, adoptat prin [Legea nr.797/1996](#).

(3) În funcție de complexitatea proiectului actului normativ, termenul de examinare poate fi restrâns la cel mult jumătate sau prelungit cu până la 10 zile lucrătoare. În cazul prelungirii termenului de examinare se va informa autorul proiectului actului normativ.

(4) Avizele, recomandările și rapoartele de expertiză la proiectul actului normativ se remit autorului proiectului sau autorității responsabile cel târziu în ultima zi a termenului stabilit pentru avizare/expertiză.

(5) Curgerea termenelor începe în ziua următoare zilei intrării și înregistrării proiectului actului normativ la autoritatea sau instituția care efectuează avizarea/expertiza ori, în cazul circulației documentelor în formă electronică, în ziua următoare zilei publicării proiectului în Sistemul informațional în vederea avizării sau, după caz, expertizării.

(6) Neprezentarea avizelor și/sau recomandărilor în termenul stabilit de prezenta lege nu împiedică definitivarea și promovarea proiectului actului normativ.”

22. La articolul 39, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Autorul proiectului actului normativ studiază obiecțiile, propunerile și recomandările prezentate în cadrul avizării și consultării publice, constatările și concluziile rapoartelor de expertiză și decide cu privire la acceptarea totală sau parțială ori cu privire la respingerea acestora, cu motivarea, în sinteză, a deciziei.”

23. Articolul 40 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 40.** Dosarul de însoțire a proiectului actului normativ

Proiectul actului normativ este prezentat autorității publice cu competență de adoptare, aprobare sau emitere împreună cu dosarul de însoțire, care conține:

- a) nota de fundamentare;
- b) avizele și recomandările recepționate în cadrul avizării și consultărilor publice;
- c) rapoartele de expertiză;
- d) sinteza;
- e) tabelul de concordanță actualizat, pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE;
- f) tabelul comparativ, conform modelului indicat în anexa nr.3;
- g) alte materiale, după caz, în baza cărora a fost elaborat proiectul actului normativ.”

24. La articolul 41 alineatul (1) litera c), textul „cu sigla UE” se substituie cu textul „actelor normative cu relevanță UE”.

25. La articolul 42, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Dacă actul normativ modifică sau abrogă două sau mai multe acte normative ori părți ale acestora, denumirea trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative, urmată de o paranteză în care se indică laconic obiectul de reglementare al proiectului. Dacă se modifică sau se abrogă un singur act normativ, în denumire se indică numărul, anul și denumirea integrală a actului normativ modificat sau abrogat.”

26. La articolul 44, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Clauza de armonizare este obligatorie pentru toate proiectele actelor normative cu relevanță UE. Pentru proiectele actelor normative de modificare cu relevanță UE, clauza de armonizare se inserează în proiectul actului normativ de modificare și, după caz, se completează clauza de armonizare a actului normativ de bază cu trimiteri la noile actele juridice europene transpuse sau cu noi trimiteri la elementele structurale ale actului UE transpus.”

27. Articolul 47 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care proiectul actului normativ prevede modificarea și/sau abrogarea a cel mult două acte normative, prevederile respective se includ în dispozițiile finale ale proiectului ca elemente structurale distincte.”

28. Articolul 49 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Reglementările din anexe se numerotează cu cifre arabe urmate de punct, prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.”

29. La articolul 52, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.”

30. La articolul 55:

denumirea articolului va avea următorul cuprins:

„**Articolul 55.** Trimiterea la actele normative sau la elementele structurale ale acestora”;

la alineatul (1), cuvintele „în vigoare” se exclud;

alineatul (3) se completează cu textul „, precum și trimiterea la un act normativ de nivel inferior”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural, cu excepția cazurilor în care această precizare este necesară pentru a exclude orice echivoc.”

31. La articolul 56:

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Legile care modifică [Codul fiscal](#), [Codul vamal](#), legile de punere în aplicare a titlurilor Codului fiscal și legile ce țin de politica bugetar-fiscală și vamală, precum și legile care stabilesc obligații, cerințe sau interdicții pentru desfășurarea activității de întreprinzător intră în vigoare după 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Data intrării în vigoare a actului normativ publicat poate fi modificată doar până la survenirea momentului intrării în vigoare a acestuia.”

32. La articolul 58, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Registrul de stat al actelor juridice are caracter public și conține un ansamblu sistematizat de date privind categoriile actelor normative prevăzute la art.6 lit.a)–f).”

33. La articolul 60 alineatul (1), după cuvintele „de către Parlament” se introduce textul „, prin lege organică,”.

34. La articolul 61 alineatul (3), cuvintele „care în cel mai apropiat timp nu vor mai fi în vigoare” se substituie cu cuvintele „cu caracter temporar”.

35. Articolul 62:

la alineatul (1), textul „realizată prin modificări, excluderi sau completări ale unor părți din text” se substituie cu textul „realizată prin modificări, completări sau excluderi ale unor elemente structurale sau părți din text”;

la alineatul (2), ultimul enunț se exclude;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul completării actului normativ cu unul sau mai multe elemente structurale noi, acestea primesc numărul sau litera elementului structural de același tip (parte, carte, titlu, capitol, secțiune, subsecțiune, paragraf, articol, alineat, punct, subpunct, literă sau diviziune a acesteia) care le precedă, la care se adaugă indicii respectivi.”

36. Articolul 63:

la alineatul (4), cuvântul „tranzitorii” se substituie cu cuvântul „finale”, iar în final se completează cu următorul enunț: „Dacă urmează a fi modificate mai mult de două acte normative, lista acestor modificări se expune în anexa la proiectul actului normativ de bază.”

la alineatul (5), cuvântul „elaborării” se substituie cu cuvântul „emiterii”.

37. Articolul 70 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 70.** Republicarea actului normativ

(1) Actul normativ modificat substanțial se republică conform legii, în temeiul dispoziției cuprinse în actul de modificare.

(2) Republicarea actului normativ nu atrage modificarea datei intrării în vigoare a actului normativ de bază.

(3) Actele normative prin care s-a modificat actul normativ care se republică se consideră abrogate la momentul republicării acestuia și pot servi doar pentru evidență.”

38. Legea se completează cu articolul 70¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 70¹.** Rectificarea actului normativ

(1) În cazul în care, după publicarea actului normativ, se descoperă erori materiale în cuprinsul acestuia, dar care nu modifică conținutul sau sensul prevederilor actului normativ, se procedează la publicarea, în condițiile legii, a unei note cuprinzând rectificările necesare.

(2) Rectificarea se efectuează la cererea autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.”

39. La articolul 74, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cazul actelor normative pentru care este stabilit expres un termen de aplicare, autoritatea emitentă poate interveni cu modificări pentru a preveni încetarea acțiunii actului normativ respectiv doar până la expirarea termenului de aplicare.”

40. Articolul 75:

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) La selectarea actelor normative a căror implementare urmează a fi monitorizată se ține cont de:

a) importanța domeniului de reglementare al actului normativ monitorizat, conform realităților social-economice și programelor de guvernare;

b) obiectivele Planului de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană;

c) solicitările autorităților și instituțiilor publice responsabile de implementare, solicitările sectorului privat, informația difuzată în mass-media;

d) practica procedurilor administrative și practica judiciară, după caz.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Monitorizarea implementării prevederilor actului normativ se efectuează de către instituția responsabilă de implementarea acestora, conform mecanismului stabilit de Guvern. Procesul de monitorizare a implementării actului normativ se inițiază după aplicarea prevederilor acestuia pe parcursul a cel puțin 2 ani sau mai devreme, în cazurile stabilite de Guvern.”

la alineatul (4), cuvintele „drept studiu de cercetare” se exclud.

41. La articolul 78 alineatul (2), cuvintele „și data” se substituie cu textul „, data și, după caz, locul”.

42. Anexele nr.1–3 vor avea următorul cuprins:

„Anexa nr.1

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul _____

denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
4.3. Impactul asupra sectorului privat
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
4.5. Impactul asupra mediului
4.6. Alte impacturi și informații relevante
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
7. Concluziile expertizelor
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Note:

1) Compartimentele notei de fundamentare se completează dacă informația respectivă are tangență cu domeniul pentru care se propune intervenția. Dacă un anumit compartiment al notei de fundamentare nu se referă la conținutul proiectului actului normativ, în compartimentul respectiv se indică textul „Nu este aplicabil”.

2) În compartimentele notei de fundamentare se indică următoarele informații:

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Se indică denumirea autorității/autorităților publice care a/au elaborat proiectul actului normativ. În cazul în care proiectul actului normativ constituie inițiativă legislativă a unui deputat sau a unui grup de deputați, se indică numele acestuia/acestora.

În acest compartiment se includ și informațiile privind autoritățile administrative din subordine care au fost consultate sau care au participat nemijlocit la elaborarea proiectului.

Dacă pentru elaborarea proiectului actului normativ a fost constituit un grup de lucru, se indică numărul și data documentului prin care s-a constituit grupul de lucru respectiv.

În cazul antrenării unor experți se indică informația despre aceștia, inclusiv despre organizația care i-a delegat sau implicat.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Se menționează temeiul legal al elaborării proiectului actului normativ sau sursa acestuia (documentul de politici, actul normativ de nivel superior, hotărârea Curții Constituționale, hotărârea Curții de Conturi, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, tratatul internațional, legislația UE care prevede intervenția sau din care rezultă necesitatea elaborării proiectului actului normativ).

În cazul în care proiectul actului normativ a fost elaborat din proprie inițiativă pentru soluționarea unor deficiențe sau lacune legislative ori care rezultă din petițiile cetățenilor sau

demersurile autorităților publice, se face mențiunea respectivă.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Se descriu rezultatele activității de documentare desfășurate de autor: prezentarea situației curente în domeniu și a problemelor care se propun a fi soluționate prin intermediul proiectului actului normativ, raționamentul intervenției. Se enumeră actele normative și aspectele insuficient reglementate, nereglementate sau care urmează a fi abrogate. Se prezintă rezultatele activității de documentare, inclusiv concluziile lucrărilor științifice, studiilor, rapoartelor, recomandărilor internaționale și altor materiale care au fost luate în considerare la elaborarea proiectului actului normativ. Sursele de informație se prezintă în notele de subsol, cu reflectarea acestora, după caz, prin link sau hyperlink.

Pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE se face referință la problemele reflectate în analiza de impact elaborată de instituțiile UE și/sau la problema enunțată în preambulul actului UE, adaptate specificului național.

În cazul elaborării analizei impactului se descriu părțile interesate care sunt afectate de probleme și cele care participă la apariția acestora, fiind identificate cauzele problemelor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Se descriu obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ, care sunt legate de situația și problemele abordate, principalele prevederi și elementele noi, modificările propuse, precum și rezultatele scontate după adoptarea și implementarea actului normativ. Obiectivele și rezultatele scontate trebuie expuse în mod măsurabil, realist, cuantificat și fixat în timp.

Se explică detaliat prevederile proiectului și elementele noi care se conțin în cuprinsul acestuia, astfel încât să fie posibilă identificarea sensului normei juridice și a voinței autorului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Se identifică opțiunea/opțiunile alternative și riscurile lipsei de intervenție. La selectarea opțiunii/opțiunilor alternative se descriu cele mai realiste opțiuni care ar putea să soluționeze problema pentru atingerea obiectivelor, inclusiv riscurile de nereglementare (de ex: campanii de informare și educare, discuții cu subiecții afectați de problema identificată, stimulente economice, soluții de implementare mai bună a legislației existente etc.).

În cazul actelor normative cu relevanță UE se examinează, în calitate de opțiuni alternative, diferite perioade de intrare în vigoare sau soluții de implementare oferite de actele respective.

4. Analiza impactului de reglementare

În funcție de obiectul de reglementare al proiectului actului normativ se descriu impacturile corespunzătoare, directe și indirecte, pe termen lung și scurt, ca schimbări față de situația fără adoptarea actului normativ propus, și se formulează concluzii.

4.1. Impactul asupra sectorului public

Se descrie impactul asupra sectorului public sau se explică motivul de ce nu a fost analizat.

Se indică impacturile structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice și se descriu, după caz, acțiunile de reformă structurală sau instituțională preconizate, argumentarea necesității acestora, încadrarea în sistemul instituțional existent din punctul de vedere al funcțiilor și competențelor atribuite, respectiv modificările aduse acestuia, precum și efectele prognozate pe termen scurt, mediu și lung.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Se descrie impactul financiar asupra bugetelor, cu indicarea costurilor necesare pentru punerea în aplicare a actelor normative, reflectate pe bugete componente ale bugetului public național și pe ani bugetari, inclusiv a resurselor de la partenerii de dezvoltare, sau cu identificarea economiilor în cadrul bugetelor actuale care ar putea fi realocate în scopuri propuse și, după caz, cu prezentarea informațiilor privind veniturile generate/ratate în baza noilor reglementări.

La argumentarea costurilor estimative ale punerii în aplicare a actului normativ se va ține

cont de resursele financiare stabilite în bugetele anuale sau în cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, se descifrează calculele din care rezultă costurile menționate supra.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Se descrie impactul asupra sectorului privat, după grupuri relevante, precum genuri de activități economice, mărimea afacerii, amplasamentul regional și alte caracteristici, sau se explică motivul de ce nu a fost analizat acest impact.

Se indică costurile de conformare, inclusiv cele administrative, impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari, impacturile asupra concurenței, alte impacturi relevante.

4.4. Impactul social

Se descrie impactul social sau se explică motivul de ce nu a fost analizat.

Se menționează grupurile demografice și sociale afectate și efectele soluțiilor propuse pe termen scurt, mediu și lung asupra acestora.

Se indică efectele asupra gradului de ocupare a forței de muncă, asupra nivelului de salarizare, asupra sănătății și securității în muncă, asupra nivelului sărăciei, asupra accesului la servicii sociale, educaționale și culturale, de asemenea se indică posibilitățile de îmbunătățire a rețelei de servicii.

Se evaluează potențialele riscuri de discriminare după diferite criterii și modul în care soluțiile pot contribui la eliminarea discriminării, cu prezentarea argumentelor și estimarea riscurilor.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Se indică scopurile prelucrării datelor cu caracter personal, categoriile de date cu caracter personal vizate, domeniul de aplicare a eventualelor restricții introduse.

De asemenea se descriu garanțiile pentru a preveni abuzurile, accesul ilegal sau transferul ilegal al datelor cu caracter personal.

Se indică potențialii operatori, perioadele de stocare a datelor cu caracter personal, precum și garanțiile aplicabile, având în vedere natura, domeniul de aplicare și scopurile prelucrării datelor cu caracter personal.

Se evidențiază potențialele riscuri pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Se evidențiază modul în care noile prevederi pot influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen, precum și măsurile menite să elimine discriminarea și să promoveze oportunitățile egale în toate domeniile vieții sociale.

4.5. Impactul asupra mediului

Se descrie impactul asupra mediului sau se explică motivul de ce nu a fost analizat.

Se descriu efectele negative și pozitive, pe termen scurt, mediu și lung, asupra calității mediului, conform criteriilor de durabilitate: utilizarea resurselor naturale, a resurselor regenerabile și neregenerabile; emisiile de gaze cu efect de seră; poluarea și deșeurile; biodiversitatea și conservarea ecosistemelor; impactul asupra comunităților umane; economia circulară și reciclarea; consumul de energie, eficiența și performanța energetică; alte aspecte de mediu, cu prezentarea dovezilor și argumentelor.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Se descriu alte impacturi economice sau sociale, de exemplu: impactul asupra forței de muncă, asupra prețurilor, a consumatorilor, a veniturilor și a bunăstării, asupra dezvoltării tehnologice și digitalizării, asupra fluxurilor financiare și capitalului, asupra competitivității, a comerțului, a inovației, a cercetării și dezvoltării, a creșterii economice; impactul asupra sănătății și sistemului de sănătate, asupra învățământului și sistemului de învățământ, asupra protecției și asigurării sociale și medicale, asupra condițiilor de muncă, asupra culturii, asupra accesului la servicii publice, a incluziunii sociale, a regiunilor, asupra securității și siguranței alimentare; alte impacturi relevante.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Se completează pentru proiectele actelor normative cu relevanță UE, fiind incluse concluziile expertizei de compatibilitate cu legislația UE.

Se indică tipul, titlul, numărul și data actului/actelor juridice ale UE care se transpune/se transpun în proiectul actului normativ și dacă acesta/acestea este/sunt în proces de revizuire de către instituțiile UE și ar putea fi modificat/modificate în viitorul apropiat.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Se indică:

- a) obiectivele actului juridic al UE;
- b) gradul de transpunere a actului juridic al UE, precizându-se dacă transpunerea este totală, parțială sau selectivă;
- c) argumentarea introducerii unor reglementări care nu sunt prevăzute expres în actul juridic al UE și/sau care depășesc cerințele minime stabilite de acesta.

În situația transunerii parțiale sau selective a actului juridic al UE se precizează termenul/termenele-limită și modalitatea de transpunere totală a acestuia în legislația națională (măsurile normative de transpunere preconizate, inclusiv actele normative naționale conexe care urmează a fi modificate în vederea asigurării transunerii integrale a actului juridic al UE).

În situația în care actul juridic al UE nu a fost transpus anterior în legislația națională (transpunere primară), se menționează expres acest lucru, iar în cazul în care acesta a constituit anterior obiect al transunerii (totale, parțiale sau selective), se enumeră actele normative naționale de transpunere relevante, precum și prevederile transpuse ale actului juridic al UE.

După caz, se face referire la reglementările similare existente în legislația statelor membre ale UE sau a statelor în curs de aderare.

Se include mențiunea privind elaborarea tabelului de concordanță și actualizarea acestuia.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Se indică lista actelor juridice ale UE pentru care se creează cadrul juridic intern necesar în vederea implementării și se prezintă argumente pentru justificarea necesității aprobării măsurilor incluse în proiect în vederea implementării legislației UE.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Se indică autoritățile și instituțiile publice, alte persoane fizice sau juridice care au avizat pozitiv proiectul fără obiecții și propuneri, cele care au prezentat obiecții, propuneri sau recomandări, precum și cele care au avizat negativ proiectul sau nu au prezentat avize sau recomandări.

În cazul proiectelor actelor normative ce se referă la reglementarea activității de întreprinzător se prezintă concluziile grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

În situația în care, potrivit legislației, sunt obligatorii și alte avize se face mențiunea despre acestea și despre modul de încorporare în textul proiectului a propunerilor acceptate.

Se va indica pagina web oficială unde a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului și informația privind recomandările/contribuțiile recepționate.

Se menționează acțiunile întreprinse în vederea respectării prevederilor [Legii nr.239/2008](#) privind transparența în procesul decizional (organizarea dezbaterilor publice, meselor rotunde, publicarea proiectului pentru consultare publică, informații despre procesul de consultare cu societatea civilă, partenerii sociali, mediul academic, asociațiile profesionale, autoritățile administrației publice locale etc.).

7. Concluziile expertizelor

Se indică rezultatele expertizei anticorupție, în special concluziile privind identificarea normelor din proiect care ar favoriza corupția, precum și recomandările pentru excluderea sau diminuarea efectelor acestora. Dacă expertiza respectivă nu este necesară, se indică în mod expres acest lucru și temeiul legal al exceptării.

Se prezintă concluziile expertizei juridice privind compatibilitatea proiectului actului normativ cu prevederile Constituției Republicii Moldova, cu alte acte normative și cu legislația UE. Se indică rezultatele expertizei juridice cu privire la respectarea cerințelor procedurale privind elaborarea proiectului actului normativ, asigurarea concordanței proiectului cu jurisprudența Curții Constituționale și cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, respectarea temeiului legal și a normelor de tehnică legislativă, precum și alte aspecte indicate în concluziile expertizei.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Se indică lista actelor normative ce urmează a fi modificate sau abrogate. În cazul în care urmează a fi adoptate acte normative noi pentru implementarea prevederilor în cauză, se indică expres aceste acte.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Se descrie cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate pentru a atinge obiectivele, inclusiv instituțiile implicate, responsabile de implementare și care contribuie la aceasta, precum și cele care asigură respectarea prevederilor opțiunii și suport în implementare.

Se menționează capacitățile de competență, materiale, umane și financiare ale principalelor instituții implicate în implementare.

Se stabilește modalitatea și periodicitatea de măsurare a performanței actului normativ propus.

Anexa nr.2

Modelul 1

SINTEZA la proiectul

(denumirea proiectului actului normativ)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Avizare și consultare publică repetată			
Expertizare			

Modelul 2

SINTEZA la proiectul

(denumirea proiectului actului normativ)

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
Avizare și consultare publică repetată				
Expertizare				

Anexa nr.3

**Tabelul comparativ
la proiectul**

(denumirea proiectului actului normativ)

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
		”

Art.X. – Articolul 17 din [Legea nr.174/2017](#) cu privire la energetică (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.480–482, art.849), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatele (3) și (4) se abrogă;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) După efectuarea expertizei juridice, Agenția definitivează actul normativ și îl expediază pentru publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

Art.XI. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul:

a) în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu aceasta;

b) în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora un ghid privind regulile de tehnică legislativă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Igor GROSU

Nr.49. Chişinău, 21 martie 2024.